

ДОБІР ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ АНГЛОМОВНОЇ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ЧИТАННІ

А Досліджена проблема добору, адаптації та презентації поетичних текстів, які використовуються для формування у майбутніх філологів лінгвосоціокультурної компетентності в читанні. Розроблено методичну систему роботи над навчальними культурознавчими текстами та подано низку критеріїв, за допомогою яких якісно оцінюється текстовий матеріал із метою використання його у освітньому процесі.

Ключові слова: критерії відбору; автентичність; лінгвосоціокультурна компетентність; поетичний твір

Актуальність проблеми. Поетичний текст, включений в освітній процес, має бути зразком писемного мовлення, змістовна структура якого становить етнокультурну інформацію, спрямовану на формування лінгвосоціокультурної компетентності (ЛСКК) студентів. Зважаючи на те, читання та інтерпретація текстів, з одного боку, потребує наявності у студента певних пресупозиційних знань, а з іншого, кожен поетичний твір має стати джерелом фактуальної, концептуальної, підтекстової та емотивно-оцінної інформації.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Проаналізувавши наукові праці, присвячені критеріям добору текстів, таких науковців, як Л. Смелякова, Т. Фролова, В. Черниш, Л. Голованчук, Ю. Коган, О. Бирюк, А. Тюріна, Ю. Тен, В. Топалова, С. Мирошніченко, Л. Смелякова, Н. Осадча, Г. Матушанський, К. Слуцька, Ю. Трикашна, С. Фоломкіна, розуміємо, що ефективність навчальних матеріалів, які використовуються для формування лінгвосоціокультурної компетентності в читанні залежить від якості процедури добору, критеріїв добру і джерел добору. Найважливішими завданнями на цьому етапі роботи є добір, адаптація, презентація текстів, а також розроблення методичної системи роботи над навчальними культурознавчими текстами.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На основі проведення аналізу різних праць щодо процедури добору художніх текстів для формування ЛСКК у читанні маємо констатувати, що жодна із проаналізованих праць не відображає проблеми навчання майбутніх філологів читання поетичних творів, зокрема не було спроби проаналізувати проблему добору автентичного поетичного твору, його презентації, спрямованої на формування у майбутніх філологів лінгвосоціокультурної компетентності в читанні.

Мета статті: розробити методичну систему роботи над навчальними культурознавчими текстами та представити низку критеріїв, за допомогою яких якісно оцінюється текстовий матеріал.

Викладення основного матеріалу дослідження. Однією з проблем визначаємо культурно марковані тексти –

тексти, які містять інформацію. На основі проведення аналізу різних праць щодо змісту і складу ЛСКК в читанні маємо констатувати, що жодна з них не відображає проблеми навчання майбутніх філологів читання поетичних творів, зокрема, не було спроби визначення їх етнокультурного характеру, тобто сам поетичний твір і тексти, що містять інформацію про культуру (коментарі, словникові статті, наукові та публіцистичні статті, що містять тлумачення культурної інформації, що подається в поетичному творі).

Джерелами добору визначаємо оригінальну англomовну літературу (зокрема поетичні твори), що відповідає прийнятним критеріям; наукові, довідникові та публіцистичні джерела, які містять пресупозиційну інформацію, необхідну для сприйняття та розуміння поетичних творів; інформацію, що розширює лінгвосоціокультурні знання студентів.

Під критеріями добору розуміємо основні ознаки, за допомогою яких якісно та кількісно оцінюється текстовий матеріал із метою використання його чи невикористання як навчального матеріалу відповідно до цілей навчання [2, с. 116].

Проаналізувавши низку наукових праць, присвячених критеріям добору текстів, умовно ділимо їх на критерії, що зорієнтовані на мовностилістичну та композиційну якість тексту; на критерії, що зорієнтовані на дидактичний потенціал тексту.

Критерії, що характеризують мовностилістичну та композиційну якість тексту, передбачають добір таких одиниць, які за структурними, змістовими, мовностилістичними особливостями відповідають текстові як лінгвістичній одиниці. До таких критеріїв належать: зв'язність, змістова цілісність, смислова та змістова завершеність, мовна доступність, обсяг тексту, автентичність [5].

За критерієм зв'язності добору підлягають тексти, змістово-смислові компоненти яких логічно взаємообумовлені. Якщо це поетичний твір, а не його фрагменти, то він аріорі повинен бути зв'язним. Однак є твори (особливо постмодерністські), зв'язність у прямому сенсі слова від-

сутня (вони мають свою особливу композицію). Вважаємо доцільним уникати таких творів, оскільки вони є складними для розуміння і потребують великих затрат часу.

За критерієм *змістової цілісності* добору підлягають поетичні твори, які не містять змістових лакун, змістова та смислова лінія чітко простежуються. Усі змістово-смислові блоки підпорядковані темі та ідеї. У цілому, це типова характеристика одиниць мови, які називаємо текстом. Однак, враховуючи специфіку поетичних творів, уникаємо творів, що містять навмисне порушення змістової та смислової цілісності.

Критерій *смислової та змістової завершеності* добору підлягають тексти, що містять змістовно та смислово завершені блоки актуальної, підтекстової, мотивно-оцінної та концептуальної інформації. Смислову та змістову завершеність визначаємо її інтерпретаційністю, тобто можливістю надання окремим інформаційним блоками (а відтак і тексту в цілому) змісту та смислу.

Доступність тексту і цікава фабула стимулюють виникнення інтересу до читання. Успіх навчання читання залежить цілком від книги. Доступність тексту з погляду мовних засобів є важливим критерієм добору тексту, так як інакше читання буде розцінюватися студентами як складне, нецікаве, обтяжливе явище [4, с. 170–171]. За критерієм *мовної доступності* добору підлягають тексти, лексична, граматична та стилістична складність яких не перевищує рівень володіння іноземною мовою на рівні B2 – C1, які не містять граматичних конструкцій, яких студенти не вивчали. У разі, якщо поетичний твір відповідає всім іншим критеріям, але містить 1–2 невідомі конструкції, вважаємо доцільним залучати його для формування ЛСКК, однак проводити пропедевтичну експлікацію таких конструкцій. Невідому лексику не беремо до уваги, оскільки вважаємо, що чим більше культурно маркованої лексики містить поетичний твір, тим вищий його навчальний потенціал.

Труднощі під час читання тексту можуть бути об'єктивними та суб'єктивними [7, с. 132]. До об'єктивних труднощів розуміння поетичного твору відносимо складні синтаксичні конструкції, стилістичні фігури, інверсії, підтекстову, концептуальну інформацію, закладену автором твору, не інтерпретовані або поліінтерпретовані фрагменти; до суб'єктивних – недостатній тезаурус у студентів, не розвинені інтерпретаційні вміння та стратегії, недостатні предметні знання, недостатній лексичний запас. Поетичний твір, з одного боку, повинен містити нову невідому інформацію (за критерієм інформативності), а з іншого – має бути таким, що підлягає розумінню та інтерпретації.

За критерієм *обсягу тексту* добору підлягають поетичні твори обсягом до 2500–3000 знаків (відповідно до рівня B2 – C1), однак варто зауважити, що обсяг текстів може скорочуватися залежно від його складності, яка зумовлюється кількістю культурно маркованих одиниць мови.

За критерієм *автентичності* добору підлягають поетичні твори, що написані не для навчальних умов, а

є частиною історико-літературного процесу країн, мова яких вивчається. Саме такий твір найповніше відображає мовну картину світу, створює перцептивний образ англосаксонської культури.

Під час добору текстів, услід за Н. Осадчою, беремо до уваги культурологічну автентичність тексту (наявність українознавчих текстів актуальної, сучасної, а не архаїчної, застарілої інформації про життя англосаксонських країн, що дає можливість вивчати культуру іншого народу за допомогою власне мови цього народу, інформаційну автентичність (країнознавча інформація викликає природне зацікавлення у студентів, є важливою для юнацького віку і відповідає профілю студентів), ситуативну автентичність (відповідність жанру) [7, с. 121–122], а також, слідом за Л. Голованчук, реактивну автентичність, тобто здатність поетичного твору викликати реакції в читача – почуття, емоції, враження [5, с. 41]. Окрім цього, реактивний характер текстів має мотивувати студентів до інтерпретації окремих змістових частин та тексту в цілому, до обговорення (монологічного та діалогічного) прочитаного.

До критеріїв, які зорієнтовані на дидактичний потенціал тексту, відносимо відповідність віку, цілеспрямованості (функціональності), культурологічної цінності та інформативності, цікавості та екзотичності навчального тексту.

Критерій відповідності віку визначає добір таких творів, які б сприяли розвитку і формуванню мотиваційної, когнітивної та емоційної сфер особистості студентів, які б забезпечували формування в учнів критичного мислення, вироблення певної життєвої позиції [6, с. 14]. Відповідно до цього критерію добору та читанню підлягають твори, що порушують актуальні для сучасної молоді питання – життєвого вибору, обов'язку перед суспільством і іншими людьми, кохання, духовних цінностей, естетики, прагнення самореалізації, збереження навколишнього середовища. Окрім важливих питань для роздумів, поетичні твори повинні містити концептуальну, підтекстову інформацію, що потребує аналізу, адже шляхом глибини аналізу та пошуку відбувається естетичне та ідейне сприйняття твору, рефлексія особистості.

Критерій *цілеспрямованості* (функціональності) полягає в урахуванні вимог освітнього стандарту і програми, що визначає освітні, комунікативно-практичні, розвивальні виховні цілі і завдання в аналітичному (вивчаючому) читанні [6, с. 14]. Проектуючи цей критерій на предмет нашого дослідження, визначаємо, що добору підлягають поетичні тексти, на матеріалі яких можна формувати якомога більше компонентів ЛСКК у читанні, зокрема ці твори мають містити лінгвосоціокультурну інформацію, виражену в безеквівалентній та фоновій лексиці, в метафорах, культурних концептах, культурних символах, прецедентних феноменах, містити фактуальну, підтекстову, емотивно-оцінну, концептуальну інформацію, що відображає особливості лінгвокультури.

Щоб досягнути поставленої цілі, лінгвосціокультурна інформація потребує певного впорядкування, тому вважаємо доцільним спиратися на критерій *культурологічної цінності* матеріалу (або інформативності), який передбачає наявність у тексті тих відомостей, які найповніше відображають мовну картину світу, що дозволяє сформувати цілісне уявлення про культуру народу [1, с. 141]. Лінгвосціокультурна цінність навчального матеріалу країнознавчого характеру визначається його лінгвосціокультурним потенціалом, тобто як цей текст допомагає студентам у пізнанні культури англomовних країн і народів [7, с. 126–127]. Критерій культурологічної цінності тісно пов'язаний із критерієм інформативності, тобто кількості інформації, що відображена в змісті та смислі [1, с. 141]. Урахування цього критерію при доборі навчального матеріалу для формування ЛСКК забезпечує особистісну значущість отриманої інформації для читачів і задовольняє їхню пізнавальну потребу, стимулюючи пізнавальний інтерес [7, с. 129]. Інформативність тексту визначається новизною лінгвосціокультурної інформації. За критерієм інформативності добираємо поетичні твори, що містять культурно марковану інформацію в самому тексті, а також передбачають і мотивують до залучення додаткових пресупозиційних знань (хронотоп, авторська позиція, культурні передумови створення тощо) для розуміння різних видів інформації.

Лінгвосціокультурна цінність навчального матеріалу країнознавчого характеру визначається його лінгвосціокультурним потенціалом, тобто як цей текст допомагає студентам у пізнанні культури англomовних країн і народів [7, с. 126–127]. Лінгвосціокультурна цінність твору визначаємо *ступенем сучасності лінгвосціокультурного матеріалу* (відображення актуальної культури), *принципом актуального історизму* (включення історичних відомостей, відомих усім носіям мови), *ступенем типовості відображених фактів* [3, с. 116–117]. Ступінь сучасності лінгвосціокультурного матеріалу передбачає добір текстів, які містять сучасні культурні поняття та реалії, що існують у сучасному англосаксонському суспільстві, якими користуються носії мови в повсякденному спілкуванні. Ми не бачимо доцільності (в контексті комунікативного підходу) заглиблюватися у вивчення історичних артефактів культури.

Наприклад: *The Waste Land, by TS Eliot Unreal City,*
Under the *brown fog* of a winter dawn.
A crowd flowed over *London Bridge*, so many,
I had not thought death had undone so many.
Sighs, short and infrequent, were exhaled,
And each man fixed his eyes before his feet.
Flowed up the hill and down *King William Street*,
To where *St Mary Woolnoth* kept the hours
With a *dead sound on the final stroke of nine*.

За критерієм актуального історизму добору підлягають тексти, що містять прецедентні історико-культурні фено-

мени, що складають наразі зміст комунікативної компетентності, входять до сфери повсякденного спілкування. Наприклад: *A Prayer In Time Of War, by Alfred Noyes*

The towering *Babels* that we raised
Where scoffing *sophists* brawl,
The little *Antichrists* we praised –
The night is on them all.
Grant us the single heart, once more,
That mocks no sacred thing,
The *Sword of Truth* our fathers wore
When you wast *Lord and King*.

За критерієм типовості відображених фактів добору підлягають тексти, що містять типові культурні символи, концепти, типові для англосаксонської культури метафори, описують прецедентні події, факти, особистості. Такі тексти дозволяють формувати уявлення про сучасний культурний контекст комунікації, що апроксимує мовця до культурного контексту. Критерій типовості уможливорює формування інтерпретаційних стратегій, які, власне, і є типовими як у плані когнітивних операцій, так і в плані інформативності текстового матеріалу.

Наприклад: *Dublin, by Louis Mac Niece*
Grey brick upon brick,
Declamatory bronze
On *somber pedestals* –
O'Connell, Grattan, Moore –
And the *brewery tugs* and the *swans*...
And the *porter running from the taps*
With a head of yellow cream
On the balustrade stream
And *Nelson on his pillar*
Watching his world collapse.

До означених критеріїв вважаємо доцільним додати критерій контрастивності, відповідно до якого добирати тексти, що містять розбіжності між українською лінгвокультурною та англосаксонською. Контрастивність забезпечить можливість виділення культурної специфіки на рівні денотатів і конотацій мовних одиниць, що проєктується у змісті та смислі поетичного твору.

Наприклад: *Going To Church, by Cindy Wyatt*
When young I used to go to church
And loved to hear the *preacher* speak
I longed to learn *God's word*
And with my heart his will to seek
I listened to the voice of
The Holly Spirit as he spoke
I longed to do my *Savior's will*
When alone and my spirit broke.

Лінгвосціокультурний матеріал в автентичних художніх текстах може бути представлений як експліцитно, так і імпліцитно. Поетичний твір для нас є цікавим з погляду імпліцитності, що відображена в концептах, метафорах, символах, алюзіях на прецедентні феномени. Імпліцитність поетичного твору дозволяє формувати інтерпре-

таційні вміння та стратегії. Тому під час добору надаємо перевагу поетичним текстам з імпліцитною лінгвосоціокультурною інформацією. Експліцитний країнознавчий матеріал може бути представлений у цих текстах, але спорадично. Для формування країнознавчих знань існує розмаїття творів інших стилів і жанрів.

Наприклад: *The Garden, by Ezra Pound*

Like a skein of loose silk blown against a wall
She walks by the railing of a path in *Kensington Gardens*,
And she is *dying piece-meal*
Of a sort of *emotional anemia*.
And round about there is a *rabble*
Of the *filthy, sturdy, unkillable infants* of the very poor.

Критерій цікавості та екзотичності навчального тексту (передбачає наявність культурно специфічної контрастної відносно рідної лінгвокультурної інформації,

яка здатна викликати емоції подиву, захоплення) сприяє розвитку пізнавального інтересу, загострює емоційно-розумові процеси. Тексти, що відповідають цьому критерію, позитивно впливають на сприйняття студентами інформації про національну культуру, студенти легше і швидше опановують культурну інформацію, міцніше запам'ятовують її. Цікавість та екзотичність твору є мотивом пізнавального інтересу студентів, засобом створення позитивного емоційного фону всього процесу доручення до іншомовної культури [1, с. 142].

Усвідомлюємо неможливість добору текстів, які б відповідали абсолютно всім критеріям повною мірою, тому для добору текстів нами запропоновано оцінну шкалу відповідності поетичного твору формуванню ЛСКК у читанні (табл. 1):

Таблиця 1

Оцінна шкала відповідності поетичного твору формуванню ЛСКК у читанні

Критерій	Характеристика
Критерій відповідності віку	Порушуються проблеми, актуальні для віку студентів
Критерій цілеспрямованості	Відповідає змісту ЛСКК в читанні
Критерій культурологічної цінності та інформативності	Містить безеквівалентну та фонову лексику
	Містить типові метафори
	Містить культурні концепти
	Містить культурні символи
	Містить прецедентні феномени
	Містить фактуальну інформацію
	Містить підтекст
	Містить емотивно-оцінну інформацію
	Містить концептуальну інформацію
	Сучасність лінгвосоціокультурного матеріалу
	Актуальний історизм
	Типовість відображених фактів
	Контрастність лінгвосоціокультурного матеріалу
Потреба залучення додаткових джерел інформації для розуміння	

Пропонуємо таку альтернативність у відповідності критеріям:

– або наявність безеквівалентної та фонові лексики або культурних концептів / символів / прецедентних феноменів (не менше 2-х, або культурних символів – теж не менше 2-х): саме 2 символи / концепти є найоптимальнішими для сучасної поезії; наявність метафор є обов'язковою;

– наявність підтекстової інформації, вираженої глибинними імплікатами не є обов'язковою, але за умови, що є емотивно-оцінна, ідейна.

Прикладом поезії, що відповідає означеним критеріям, може слугувати:

Through *The 80s, by Nette Onclaud*
A time for many a *part-time* passion, like

the discarded skin of *Esprit jeans* and *low-hip waistline* baring *pierced navel* with flavor of a chase on the run...
would he dare confess real love as *the world tolled* for *Lady Diana and Charles?*
You with me... mom to sun, fire to burn our eyes...
I swing on an illusion and steal the time away, rustling along a *Mustang's back seat*, while some 8-CD tract pleads, «*Do you think I'm sexy*», dipping in steams of instant affection.
How *deep-cheeked* your thrills like *Indiana Jones*, knocking me off-balance; and I, a fool ignoring the pain that you may never *Stand By Me*, never in *blinks of thousand stars*,

a recycled tune *melting in the sand*
now you are just *ozone's hole*...

I wrap the scenes along *Route 25*,
as *bittersweet time* passes by. Alone.

Критерій	Характеристика	Відповідність
Критерій відповідності віку	Порушуються проблеми, актуальні для віку студентів	+
Критерій цілеспрямованості	Відповідає змісту ЛСКК у читанні	+
Критерій культурологічної цінності та інформативності	Містить безеквівалентну та фонову лексику	+
	Містить типові метафори	+
	Містить культурні концепти	+
	Містить культурні символи	+
	Містить прецедентні феномени	+
	Містить фактуальну інформацію	+
	Містить підтекст	+
	Містить емотивно-оцінну інформацію	+
	Містить концептуальну інформацію	+
	Сучасність лінгвосоціокультурного матеріалу	+
	Актуальний історизм	+
	Типовість відображених фактів	+
	Контрастність лінгвосоціокультурного матеріалу	+
	Потреба залучення додаткових джерел інформації для розуміння	+

Для добору додаткових матеріалів застосовуємо такі ж самі критерії, що й для поетичних творів.

За критеріями зв'язності добираємо коментарі, словникові статті, фрагменти наукових і публіцистичних статей, які мають чітку та логічну архітектоніку; навіть якщо подається екстракт зі статті великого обсягу, то інформаційні блоки мають бути пов'язані між собою і складати суцільний текст; за критерієм змістової цілісності тексти, що добираються повинні бути підпорядковані одній темі, не містити змістових лакун, мати інформацію, яка чітко виконує свою навчальну функцію – додатково знайомить з лінгвосоціокультурним явищем. Відповідно до критерію смислової та змістової завершеності додаткові матеріали повинні містити змістовно завершену інформацію, вичерпно давати відповіді на питання, які можуть виникати у студентів. Мовна доступність передбачає використання текстів, які не містять мовних перешкод (або мовні перешкоди, наприклад, незнайоме слово, долаються легко й швидко), адже студенти повинні одержати сюжетну, інформаційну та критичну інформацію лаконічно, вичерпно, без великих затрат часу і користування додатковою літературою. Обсяги текстів коментарів, словникових статей, фрагментів наукових і публіцистичних статей мають бути максимально компактними, давати лише чітку відповідь на питання, що виникає чи може виникнути у студента. За критерієм автентичності перевагу надаємо автентичним текстам, тобто написаним не для навчальних умов. Автентичності у повному розумінні підлягають коментарі, наукові та публіцистичні статті. Словникові статті арґоріо

мають дидактичну функцію. Мова енциклопедичних словникових статей є оригінальною, не адаптованою до умов навчання (ці статті розраховані для широкого кола читачів – носіїв мови). Мова статей, узятих із лінгвістичних словників, дещо спрощена, лаконічно. Проте серйозні тлумачні словники склалися носіями мови, не мають конкретного адресата (залежно від національності та рідної мови). Отже, вважаємо їх як автентичні. Однак варто зауважити, що часто потрібні матеріали є великі за обсягом, містять багато зайвої інформації, у такому разі, услід за Н. Осадчою, будемо надавати текстам методичну адаптацію автентичного тексту, але лише шляхом зменшення його обсягу [7, с. 121]. Така адаптація не «спотворить» природне використання мовних засобів, однак в інформативному плані відповідатиме цілям і змісту навчання.

За критерієм відповідності віку добору підлягають текстові коментарі, словникові статті, фрагменти наукових і публіцистичних статей, які, з одного боку, надають належну інформацію, необхідну для читання та інтерпретації лінгвосоціокультурної інформації в тексті, а з іншого – стимулюють студентів до активного обдумування, дискусій, мотивують до поліінтерпретаційності інформації поетичного твору. За критерієм цілеспрямованості (функціональності) добору підлягають матеріали, що несуть додаткову інформацію, тим самим формуючи цілісний образ про фрагмент мовної картини світу та про поетичний твір як фрагмент писемної культури народу – носія мови. Відповідно до критерію цілеспрямованості (функціональності) кожна стаття, коментар має складати додаткову інфор-

маційну одиницю в системі цілісного образу художнього твору та його ремінісценцій з культурою народу, мова якого вивчається. Відповідно, кожен додатковий матеріал повинен відповідати критерію культурологічної цінності та інформативності, містити достатню, вичерпну інформацію в межах того модуля ЛСКК, що вивчається. Крім усього цього, тексти коментарів, статей повинні містити цікаву інформацію, що мотивуватиме студентів до вивчення та пізнання англосаксонської культури та мови як віддзеркалення цієї культури у свідомості носіїв.

Отже, відповідно до названих критеріїв подаємо до наведеного вище поетичного твору зразки коментаря:

– *As the world tolled for Lady Diana and Charles (cultural symbol)*

The wedding of Prince Charles and Lady Diana Spencer took place on Wednesday 29 July 1981 at St. Paul's Cathedral in London, United Kingdom. The groom was the heir to the British throne, and the bride was a member of the Spencer family. ... Events were held around the Commonwealth to mark the wedding.

– *Do you think I'm sexy?(precedent phenomenon)*

This is a song by British singer Rod Stewart from his 1978 album *Blondes Have More Fun*, and was released as a single in November. It spent one week at the top of the British charts in December 1978 and four weeks at the top of the *US Billboard Hot 100* in February 1979. *Billboard* ranked it number four on its Top Singles of 1979 year-end chart. It also topped the charts in Australia for two weeks. *Rolling Stone* ranked the song at #308 in its list of the *500 Greatest Songs of All Time*.

– *Bittersweet time (epithet)*

Bittersweet (adj.) (EMOTION)

containing a mixture of sadness and happiness

– *The world tolled (metaphor)*

Public celebrations were held around the world to mark the marriage ceremony of Prince Charles and Lady Diana Spencer.

Сем'ян Наталия. Подбор поэтических произведений для формирования у будущих филологов англоязычной лингвосоциокультурной компетентности в чтении.

А Исследована проблема подбора, адаптации и презентации поэтических текстов, которые используются для формирования у будущих филологов лингвосоциокультурной компетентности в чтении. Разработана методическая система работы над учебными культурологическими текстами и подан ряд критериев, с помощью которых качественно оценивается текстовый материал с целью использования его в образовательном процессе..

Ключевые слова: критерии отбора; аутентичность; лингвосоциокультурная компетентность, поэтическое произведение

Semian Nataliia. The Problem of Selection of Poetical Works for the Formation of Future Philologists' Socio-cultural Competence in Reading.

С The paper discusses the problem of selection, adaptation and presentation of poetical works used for the formation of future philologists' socio-cultural competence in reading. The paper main goal is to work out methodologies and tools with the aim of identifying and analyzing different country-study texts which potentate the learning process. The research is framed by the list of criteria to estimate the textual material quality for integrating it in the educational teaching.

Key words: selection criteria; authenticity; socio-cultural competence; poetic work

Висновок. Виходячи з означених критеріїв, добору підлягають автентичні різноматимичні цілісні поетичні твори, у яких порушуються проблеми, актуальні для віку студентів, які відповідають змісту ЛСКК у читанні, містять безеквівалентну та фонову лексику, типові метафори, культурні концепти, культурні символи, прецедентні феномени, фактуальну, підтекстову, емотивно-оцінну, концептуальну інформацію; лінгвосоціокультурна інформація сучасна, історично актуальна, відображає факти, типові для англосаксонської культури, має контрастність відносно рідної культури. Окрім поетичних творів, добору підлягають коментарі, словникові статті, фрагменти наукових і публіцистичних статей, які, з одного боку, містять пресупозиційні знання, необхідні для розуміння змісту та смислу твору, а з іншого – розкривають зміст і смисл текстового коду.

У подальших дослідженнях увагу треба спрямовувати на критерії якісного добору коментарів, словникових статей, фрагментів наукових і публіцистичних статей.

Список використаних джерел

1. Бадмагалгаева Н. М. Культурологический текст как средство формирования этнокультурной личности. *Вестник БГУ.* Улан-Уде, 2012. № 1-1. С. 141–145.
2. Бориско Н. Ф. Теоретичні основи створення навчально-методичних комплексів для мовної міжкультурної підготовки вчителів іноземних мов : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / КДЛУ. Київ, 2000. 508 с.
3. Верещагин Е. М., Костомаров В. Г. Язык и культура: Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. 4-е изд., перераб. и доп. Москва, 1990. 246 с.
4. Володина О. В. Условия и особенности восприятия и понимания иноязычной литературы. *Вестник КемГУ.* 2013. № 4 (56). С. 169–172.
5. Голованчук Л. П. Навчання учнів основної загальноосвітньої школи культурно-країнознавчої компетенції на уроках англійської мови : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / КНЛУ. Київ, 2003. 20 с.
6. Мирошниченко С. А. Методика обучения студентов языкового вуза аналитическому чтению поэтических произведений на французском языке : автореф. дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / С.-Петербург. гос. ун-т. Санкт-Петербург, 2013. 23 с.
7. Осадча Н. В. Формування у старшокласників лінгвосоціокультурної компетентності в англословному читанні на уроках країнознавства : дис. ... канд. пед. наук / КНЛУ. Київ, 2018. 248 с.

Дата надходження до редакції авторського оригіналу: 27.03.2019

Сем'ян Наталія Василівна, викладач кафедри методики викладання української та іноземних мов і літератур Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

E-mail: semian.nv@gmail.com